

ISSN 2076-6173

ВІСНИК

**Житомирського державного університету
імені Івана Франка**

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Випуск № 3 (81)

2015

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ВІСНИК
ЖИТОМИРСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Випуск 3 (81)
Науковий журнал,
заснований у серпні 1998 року
(виходить чотири рази на рік)

Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
Житомир
2015

ЗМІСТ

В. Л. Вигівський. <i>Жанрові аспекти розумово-комунікативної взаємодії у професійному середовищі військовослужбовців</i>	3
О. М. Галинська. <i>Духовно-предметний код культури в системі кодів культури (на матеріалі фразеологічних одиниць української та англійської мов)</i>	9
О. В. Коляда. <i>Граматико-синтаксичні особливості драматургії Семюела Беккета (на прикладі п'єси "Кінець гри")</i>	15
О. В. Гурко. <i>Специфіка імплікування ствердження в науковому стилі</i>	19
В. В. Корольова. <i>Прагматика заголовка сучасної української драми</i>	24
О. М. Мосейчук, В. І. Журавська. <i>Дискримінація за ознакою зовнішності: системно-функціональний аспект (на матеріалі сучасної англійської мови)</i>	29
М. З. Мучка. <i>Специфіка науково-технічного перекладу з німецької українською мовою</i>	35
Н. М. Сизоненко. <i>Граматична структура аналітичних номенів ссавців фауни України</i>	40
С. В. Тимченко. <i>Деякі особливості комунікативно-прагматичного аспекту англійського авіаційного радіотелефонного дискурсу</i>	44
Ю. І. Торговець. <i>Лексико-семантичні та прагматичні особливості заключної частини американського соціально-політичного есе</i>	48
Александр Федута. <i>Читатель в сознании Н. М. Карамзина до "Истории..."</i>	53
О. О. Юрчук. <i>Постколоніальний погляд на творчість М. Рильського</i>	60
Л. В. Артеменко. <i>Предметно-образна концептосфера "літературні та технічні засоби словесного вираження" в семантичній площині поетологічного дискурсу української поезії ХХ століття</i>	64
Х. Ю. Гаврилук. <i>Інтерпретація культурної специфіки поеми "Енеїда" І. Котляревського в перекладі Б. Мельника</i>	68
О. М. Матюшенко. <i>Диференційні ознаки сучасного англійського дискурсу новин як конвергентної соціальної комунікації в електронних ЗМІ</i>	74
Гусейин Озкан. <i>Назым Хикмет в контексте Азербайджанской литературы и культуры</i>	78
Д. В. Куриленко. <i>Духовні доміанти бароко як конструкт свідомості Козака Мамай у творі О. Є. Личенка "Козацькому роду нема переводу..."</i>	84

CONTENTS

Vygivskiy V. L. <i>Genre Aspects of the Mental and Communicative Interaction in the Military Personnel's Professional Environment</i>	3
Galyns'ka O. M. <i>The Spiritual and Artefactual Cultural Code in the System of Cultural Codes (Based on Phraseological Units of Ukrainian and English)</i>	9
Kolyada O. V. <i>Grammatical & Syntactical Peculiarities of Samuel Beckett's Playwriting in "Endgame"</i>	15
Hurko O. V. <i>The Specificity of the Implicit Statement in the Scientific Style</i>	19
Korolyova V. V. <i>Modern Ukrainian Play Heading Pragmatics</i>	24
Moseychuk A. N., Zhuravska V. I. <i>Appearance Discrimination: the System-Functional Aspect (a Case Study of Modern English)</i>	29
Muchka M. Z. <i>Peculiarities of the Scientific and Technical Translation from German into Ukrainian</i>	35
Syzonenko N. M. <i>The Grammatical Structure of the Mammals' Nomina in the Fauna of Ukraine</i>	40
Tymchenko S. V. <i>Some Peculiarities of the Aviation English Radiotelephony Discourse Communicative-Pragmatic Aspect</i>	44
Torhovets' Yu. I. <i>Lexical, Semantic and Pragmatic Features of the Final Part of the American Social and Political Essay</i>	48
Feduta O. <i>The Reader in N. M. Karamzin's Perception Prior to "History..."</i>	53
Yurchuk O. O. <i>The Postcolonial Glance at Work by M. Rylskyy</i>	60
Artemenko L. V. <i>The Subject and Image Concept Sphere "Literary and Technical Means of Verbal Expression" in the Semantic Plane of the Poetological Discourse of the Ukrainian Poetry of the XX Century</i>	64
Havrylyuk Kh. Yu. <i>The Cultural Specificity Interpretation of I. Kotliarevskiy's "Aeneid" by B. Melnyk</i>	68
Matyushenko O. M. <i>Differential Features of the Modern English News Discourse as the Convergent Social Communication in the Electronic Media</i>	74
Ozkan Guseyin. <i>Nâzım Hikmet in the Context of the Azerbaijani Literature and Culture</i>	78
Kurylenko D. V. <i>Baroque Spiritual Dominants as the Construct of Cossack Mamay's Outlook in the Novel from Folklore Sources by O. Il'chenko "No Waste of Cossack Stock..."</i>	84

УДК 82-4:316.334.3(73)

Ю. І. Торговець,
кандидат філологічних наук, старший викладач
(Київський університет імені Бориса Грінченка)
y.torhovets@kubg.edu.ua

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАКЛЮЧНОЇ ЧАСТИНИ АМЕРИКАНСЬКОГО СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ЕСЕ

У статті розглянуто семантико-прагматичні особливості заключної частини текстів сучасного американського соціально-політичного есе. Встановлено прагматичне навантаження заключної частини текстів соціально-політичного есе та виявлено засоби реалізації основної прагматичної функції – переконання / впливу. З'ясовано, що вплив на психоемоційну сферу читача здійснюється шляхом звернення до почуттів страху, обурення, обов'язку, справедливості, віри. У роботі проаналізовано вживання спонукальних речень, в яких реалізуються різні значення волевиявлення: заклик, вимога, попередження.

Ключові слова: соціально-політичне есе, заключна частина, семантико-прагматичні особливості, апеляція до почуттів.

Постановка проблеми. У мовознавчих дослідженнях XXI століття особливе місце займає аналіз різних типів тексту. У цьому контексті дослідники часто звертаються до вивчення різних позицій тексту: заголовка, ініціальної / інтродуктивної, основної та фінальної / заключної (І. В. Арнольд, І. Р. Гальперін, В. А. Кухаренко). **Актуальність пропонованої статті** зумовлена відсутністю системних і ґрунтовних досліджень лексико-семантичних, граматичних, структурних, стилістичних та прагматичних особливостей сильних позицій тексту. **Метою дослідження** є визначення семантико-функціональних особливостей заключної частини текстів сучасного американського соціально-політичного есе (далі – СПЕ).

Виклад основного матеріалу. Заключна частина текстів СПЕ відноситься до сильної позиції тексту і має певні семантико-прагматичні особливості, характерні для аналізованого типу тексту. У ній наявне певне психологічне навантаження, оскільки в заключній частині автор прагне підсилити справлене враження, а інколи і спонукати аудиторію до певних дій.

Заключна частина текстів СПЕ, з точки зору мети висловлювання, може бути представлена розповідними, питальними або спонукальними реченнями.

Розповідні речення, які містять повідомлення і опис певних явищ і фактів дійсності [1: 61], слугують актуалізаторами граматичної категорії дійсного способу, найчастіше презентують підсумок авторських міркувань з теми: *So. to sum up, my electoral advice at this late stage is to support and work for and vote for Obama and start thinking seriously about coming up with a viable alternative party to the Republicans and Democrats that in the future can capture the progressive/liberal/independent imagination.*

Onward! [2].

Проте, основна прагматична спрямованість заключної частини текстів СПЕ полягає не в простому підбитті підсумків, а в підсиленні ефекту і утриманні уваги адресата після прочитання. Цьому сприяє актуалізація важливих для представників американської лінгвокультурної традиції понять: демократія, свобода, вибір. Адже, для досягнення мети комунікації суб'єкт мовлення СПЕ повинен вміти зачепити потрібну струну в свідомості реципієнта, висловлювання автора мають укладатися в систему цінностей та оцінок його адресатів [3: 169]. Оперування культурно значущими поняттями допомагає маніпулювати свідомістю адресата і долучати його до співпереживання: *And we must say loudly and clearly to those who want to abandon all that: This is our country. You will not despoil it. You will not undo all that so many have fought and died for. We will go forward together as free men and free women, and once again stand as the bright shining hope of the world* [4]; *If the election was rigged by the victors, American Democracy is dead today, even though few Americans are willing even to contemplate that possibility... And that precisely defines a tyranny* [5]. Серед культурно важливих понять, за якими в громадській свідомості закріплені певні оцінки, як бачимо з наведених прикладів, можна віднести поняття *свобода* (*free men and free women*) та *Демократія* (*Democracy*), за якими закріплена оцінка "добре" і поняття *тиранія* (*tyranny*), за яким закріплена оцінка "погано". У першому прикладі адресант закликає адресата до активних дій, використовуючи тактику інтеграції, висуває імпліцитне твердження: наша свобода і світле майбутнє можливо лише за умови боротьби за них. У другому прикладі ефект враження досягається завдяки введенню метафори *American Democracy is dead today*, що слугує образним відображення соціально-політичної ситуації у країні і спрямована викликати в реципієнта почуття обурення. Введення в абсолютному кінці тексту поняття *tyranny*, наділеного негативною оцінкою, за рахунок апеляції до почуття страху, сприяє активізації розумової діяльності реципієнта, спрямованої на необхідність шукати вихід із ситуації, що склалася.

Окрім актуалізації культурно значущих понять, у заключній частині автор апелює до почуттів реципієнта. У цьому випадку автору необхідно дати зрозуміти, що позиція, на користь якої він виступає, лежить в інтересах адресата. Захищаючи ці інтереси, можна впливати на емоції, грати на почутті обов'язку, на інших моральних установках [6: 19]. Звернення до емоційної сфери спрямоване на подовження стану емоційного збудження адресата після прочитання есе. У більшості випадків автор звертається до негативних почуттів, адже ефект від переживання, викликаного негативними емоціями триваліший і гостріший. Водночас, апеляція до почуттів спонукає реципієнта до активних дій.

Апеляція до почуття страху: *If none of that happens and soon, and it doesn't seem likely, we should prepare to see a Middle East conflagration beyond our worst fears, with mass slaughter on scales unimaginable, more terrorist attacks abroad and even within the U.S., and with America dragged into yet another war in that unfortunate region of the world.*

As U.S. citizens who care about America's future. Israel's future. the Palestinians' future. the world's future. we cannot sit by and let that happen [7]. Почуття страху виникає в результаті усвідомлення того, що щось небезпечно або болісне може статися. Адресант оперує поняттями війни, тероризму, за яким у свідомості реципієнта закріплена негативна оцінка, оскільки вони спричиняють смерть і масові вбивства. Закріпленню установки на активні дії сприяє не лише апелювання до почуття страху, а й провокаційне твердження: якщо ти американець і турбуєшся про майбутнє Америки і світу, ти маєш діяти. Адресант свідомо використовує стилістичну фігуру – градацію, описує явища від одиничного, того що ближче представнику американського суспільства (*America's future*) до загального, того, що охоплює весь світ (*the world's future*).

Апеляція до почуття обурення: *But meanwhile, the real power, domestic financial power and nuclear-decision-making power still lies in the hands of the man who was four days late to the disaster, who was taking a guitar lesson while people in New Orleans nursing homes choked to death under water, a man who came to us with questionable credentials himself, one who was content to leave the safety of a major port and its half million people with another man whose resume he forgot to examine [8].* Почуття обурення виникає, коли людина вважає, що щось є несправедливим. У наведеному прикладі це почуття викликано проектуванням образу Джорджа Буша, який спокійно грає на гітарі в той час, як люди після урагану Катріна задихаються під водою. Образна опозиція "президент – відпочинок :: прості люди – смерть" викликає обурення і гнів, направлені на людину, яка замість того, щоб захищати свій народ, бездіянням сприяє його загибелі. Виведена образна опозиція закріплюється у свідомості реципієнта і викликає негативне сприйняття політичного лідера, що, в свою чергу мотивує до боротьби за зміни.

Апеляція до почуття обов'язку: *Most written constitutions prescribe the powers delegated to government, but are not always explicit about the duties. It is implied that the government has the duty to exercise its powers wisely and pursuant to the purposes of the social contract. But some persons argue that the power to act is also the power not to act. Could the government choose not to exercise its power to conduct elections, or to defend the country, or to maintain a sound currency, or to organize and train the militias of each state? No. Except in case of emergency, and only for the duration of the emergency, government must exercise the powers delegated to it according to their purposes to the best of its ability. That is its duty. Just as it is the duty of every member of society to exercise his or her powers in service of the community [9].* Почуття обов'язку виникає тому, що інші (суспільство) очікують, що людина буде щось робити, або людина сама вважає це правильним. Адресант експлікує необхідність служити своїй країні і суспільству, зазначаючи, що це обов'язок кожного громадянина. Автор провокує реципієнта до дій, виражаючи імпліцитне твердження: якщо ти свідомий, гідний член суспільства ти повинен служити на його благо.

Апеляція до почуття справедливості: *Every sane person realizes that things must change, and soon. And yet very little changes. "The System" continues on, protecting its own at the top. The rest of us, the "little people", are told to get by as best we can. Socialism for the wealthy, capitalism for the poor and middle-class. And thus, to crib from Albert Einstein, everything "has changed save our modes of thinking and we thus drift toward unparalleled catastrophe".*

If that's not a prescription for radical change, I don't know what is. Organize, Organize, ORGANIZE! Build that boat! And in doing so, social action becomes an effective antidote to political depression [10]. Почуття справедливості передбачає людські стосунки, дії, вчинки, які відповідають морально-етичним і правовим нормам [11: 1376]. Апеляція до нього будується на висуванні опозиції "багаті :: бідні" (*at the top, wealthy: The rest of us, the "little people," the poor and middle-class*), яка передбачає адресата представника соціально незахищеної верстви населення, якого б не влаштувала несправедливість системи, де правління заможних може призвести до занепаду держави. Беручи до уваги особливості адресата, адресант розраховує на активність його позиції і бажання змінити ситуацію. Досягненню цього сприяє вживання адресантом таких фраз, як *The rest of us, the "little people"*, що мають принизливий характер.

Апеляція до віри: *Our faith rallies us to the cause. We can use any tactic, any strategy, break any human-made laws we need to, because we are the shock troops for The Lord. All it will take for our crusade to be successful is our hard work and the actual or metaphorical burning of a few political heretics at the stake. The*

other side is composed of nice-guy liberals who don't know how to fight, and wouldn't want to fight even if they knew how to go about it. They will either meekly keep quiet or will move toward us – or else.

We hope we can do this without too much violence. But whether or not we are forced to go there, it's important for our side to prepare the ground for our spiritual/political revolution: gather the tinder, oil your weapons, dive into the world of political hardball and give no quarter to our enemies. It's them or us. There is no middle way, no acceptable compromise, no negotiating with the Devil. It's God vs. the AntiChrist.

Remember: Extremism in the defense of liberty is no vice. Prepare thyself! [12]. Звернення до віри передбачає актуалізацію опозиції "ми = добро / Бог :: вони = зло / Антихристи / Диявол". У вказаному прикладі текст виступає дієвим засобом маніпуляції. Адресант маніпулює свідомістю адресата, імпліцитно його провокуючи, адже, якщо адресат асоціює себе з добром, то він має боротися проти зла, яким виступає певна політична сила. Активізації і спонуканню до дій адресата сприяє установка на те, що мета виправдовує засоби (*We can use any tactic, any strategy, break any human-made laws we need to, because we are the shock troops for The Lord*). Есеїст заохочує реципієнта до дій, наперед виправдовуючи насилля, ставлячи його перед вибором (*It's them or us. It's God vs. the AntiChrist*).

Заключна частина текстів СПЕ може бути представлена питальним реченням. Прагматична сила питальних речень виявляється в тому, що в абсолютному кінці тексту вони не передбачають відповіді і постають як риторичні питання. Вони провокують адресата до самостійного пошуку відповіді, тим самим подовжуючи ефект емоційного зараження, отриманого від прочитання тексту: *It's not certain there's enough momentum at the moment for that kind of revolt – the kind JFK seemed to be talking about – but the outlines of the "objective conditions" for revolution are increasingly visible and should be utilized for organization and momentum. If the Republicans were to regain power, we might not get another avenue for major structural change for a long, long time.*

So...If not now, when? [13]. Запитання набуває значення твердження і виступає імпліцитним закликком до дій. Адресант посилює справлене враження, залучаючи реципієнта до спільних роздумів, закріплюючи в свідомості адресата установку на боротьбу і перетворення.

Домінантним у заключній частині текстів СПЕ є функціонування спонукальних речень. У спонукальному реченні метою адресанта повідомлення є добитися від іншої особи або колективу виконання певної дії. Вони постають типом речень, що об'єднуються загальним значенням волевиявлення, впливу на співрозмовника, спонукання його до дії [14: 57]. Таким чином, спонукальне речення відіграє важливу роль в мовній комунікації, презентуючи мовленнєвий акт з яскраво вираженою авторською інтенцією [15: 2]. Спонукальні речення заключної частини текстів СПЕ можуть виражати різні значення волевиявлення:

Заклик суть якого полягає у проханні, вимозі розгорнути яку-небудь діяльність, певним чином поводити себе [11: 395]. Наприклад: *It's time to protect our country better – it's certainly not going to happen under the current regime in the White House [16].* Заклик розрахований на свідомого представника американського суспільства, який розуміє необхідність змін і перетворень в сфері політики.

Вимогу, яка є побажанням або проханням, висловленим так, що не викликає заперечень [11: 141]. Напр.: *The GOP's "Umpires" – have a heavy thumb on the scales of our franchise. This advantage strikes at the very heart of our political covenant.*

Voters of the United States unite! You have nothing to lose but your democracy! [17]. Наведений приклад вимоги побудований таким чином, що містить в собі звертання до реципієнта, прохання об'єднуватися і діяти, проте оперування поняттям "демократія", яку адресат може втратити, якщо не буде активним, набуває відтінку категоричності.

Попередження – наперед зроблене повідомлення про що-небудь, застереження проти чого-небудь [11: 1054]. До прикладу: *Above all, remember: if things continue as they are, we're cooked. The GOP will not be stopped. They count the votes. Simple as that.*

We must see to it that things don't continue as they are [11: 181]. Модальне дієслово *must* не лише виражає авторську необхідність виконання певних дій, але й набуває значення поради. Адресант підсилює виражену пораду, вживаючи в препозиції умовне речення, яке виражає попередження (*if things continue as they are, we're cooked*). Використання нульового типу умовного речення, яке надає фактичну інформацію, справляє враження впевненості автора в наведеному сценарії розгортання подій, чим і надає попередженню особливо актуального звучання. Таким чином, адресант проектує найбільш правдивий перебіг подій, згідно якого громадяни США програють боротьбу (*we're cooked*), за умови якщо все залишиться як є. Автор розраховує на свідомого адресата, який серйозно сприйме попередження і розгорне активну діяльність, спрямовану на зміни.

Варто зазначити, що для текстів СПЕ характерним є критичне ставлення адресанта до описуваних фактів та подій, оскільки соціальні та політичні проблеми, які висвітлюються в творах оцінюються автором, як негативні, потребуючі змін. Саме тому, основна прагматична спрямованість заключної частини текстів СПЕ полягає в посиленні справленого після прочитання есе ефекту та закликку до

рішучих дій з боку представників американського суспільства, які належать до середніх верств населення і не погоджуються з соціально-політичною ситуацією, яка склалася.

Перспективним вважаємо кроскультурне дослідження інтродуктивної та заключної частин текстів соціально-політичного есе американської та британської лінгвокультурних традицій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник] / К. Ф. Шульжук. – К. : Видавничий центр "Академія", 2004. – 408 с.
2. Weiner B. An Activist Chooses to Be Active [Електронний ресурс] / B. Weiner // The Crisis Papers. October 29, 2012. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays12w/activist.htm>.
3. Луньова О. В. Мовна особистість в політичному дискурсі / О. В. Луньова // Новітня філологія. – 2010. – № 16 (36). – С 165–171.
4. Sabato L. J. Politics : America's Missing Constitutional Link [Електронний ресурс] / L. J. Sabato // VGR. Summer 2006. – Режим доступу : <http://www.vqronline.org/articles/2006/summer/sabato-politics-americas/>.
5. Partridge E. Do we still have a democracy? [Електронний ресурс] / E. Partridge // The Crisis Papers. November 5, 2004. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays/democracy.htm>.
6. Лисенко О. В. Функціонально-семантичні особливості політичного дискурсу / О. В. Лисенко // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2009. – № 13 (176). – С. 17–22.
7. Weiner B. The Incendiary Danger of Unchecked Power : Bibi as Bullyboy [Електронний ресурс] / B. Weiner // The Crisis Papers. June 12, 2010. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays10w/bully.htm>.
8. Leigh S. Bungling once... bungling twice..... [Електронний ресурс] / S. Leigh // The Crisis Papers. Guest Essays. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/guests/bungling.htm>.
9. Roland J. The Social Contract and Constitutional Republics [Електронний ресурс] / Constitution Society. – 2007. – Режим доступу : <http://constitution.org/soccont.htm>.
10. Weiner B. The Water Is Wide : Building a Revolution [Електронний ресурс] / B. Weiner // The Crisis Papers. February 10, 2009. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays11w/water.htm>.
11. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : ВТФ "Перун", 2005. – 1728 с.
12. Weiner B. Modest Proposal : Bring Back the Inquisition! [Електронний ресурс] / B. Weiner // The Crisis Papers. February 18, 2012. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays12w/proposal.htm>.
13. Weiner B. Come the Revolution: Are We There Yet? [Електронний ресурс] // The Crisis Papers. August 4, 2010. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays10w/revolution.htm>.
14. Голошук С. Л. Когнітивно-комунікативні особливості спонукального дискурсу / С. Л. Голошук // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. Політехніка". – 2007. – № 586. – С. 56–59.
15. Цветков О. Ю. Коммуникативная среда побудительного высказывания : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Цветков Олег Юрьевич. – Череповец, 2002. – 181 с.
16. Weiner B. Bush to U.N.: Screw You! [Електронний ресурс] / B. Weiner // The Crisis Papers. March 15, 2005. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays-w/bolton.htm>.
17. Partridge E. How to beat a fixed election [Електронний ресурс] / E. Partridge // The Crisis Papers. May 11, 2004. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays/fix-ed-election.htm>.
18. Partridge E. The GOP is Certain to Win in 2006 – Unless... [Електронний ресурс] // E. Partridge // The Crisis Papers. July 25, 2005. – Режим доступу : <http://www.crisispapers.org/essays-p/certainwin.htm>.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Shul'zhuk K. F. Syntaksys ukrayyns'koyi movy [Ukrainian Language Syntax] : [pidruchnyk] / K. F. Shul'zhuk. – K. : Vydavnychyuy tsentr "Akademiia", 2004. – 408 s.
2. Weiner B. An Activist Chooses to Be Active [Elektronnyy resurs] / B. Weiner // The Crisis Papers. October 29, 2012. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays12w/activist.htm>.
3. Luniova O. V. Movna osobystist' v politychnomu dyskursi [Linguistic Personality in Political Discourse] / O. V. Luniova // Novitnia filologiya [New Philology]. – 2010. – № 16 (36). – S. 165–171.
4. Sabato L. J. Politics : America's Missing Constitutional Link [Elektronnyy resurs] / L. J. Sabato // VGR. Summer 2006. – Rezhym dostupu : <http://www.vqronline.org/articles/2006/summer/sabato-politics-americas/>.
5. Partridge E. Do we still have a democracy? [Elektronnyy resurs] / E. Partridge // The Crisis Papers. November 5, 2004. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays/democracy.htm>.
6. Lysenko O. V. Funktsional'no-semantychni osoblyvosti politychnogo dyskursu [Functional and Semantic Features of the Political Discourse] / O. V. Lysenko // Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka [Lviv Taras Shevchenko National University Journal]. – 2009. – № 13 (176). – S. 17–22.
7. Weiner B. The Incendiary Danger of Unchecked Power : Bibi as Bullyboy [Elektronnyy resurs] / B. Weiner // The Crisis Papers. June 12, 2010. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays10w/bully.htm>.
8. Leigh S. Bungling once... bungling twice..... [Elektronnyy resurs] / S. Leigh // The Crisis Papers. Guest Essays. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/guests/bungling.htm>.
9. Roland J. The Social Contract and Constitutional Republics [Elektronnyy resurs] / J. Roland // Constitution Society. – 2007. – Rezhym dostupu : <http://constitution.org/soccont.htm>.
10. Weiner B. The Water Is Wide : Building a Revolution [Elektronnyy resurs] / B. Weiner // The Crisis Papers. February 10, 2009. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays11w/water.htm>.

11. Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy [Great Dictionary of Modern Ukrainian] / [uklad. i golov. red. V. T. Busel]. – K. ; Irpin' : VTF. "Perun", 2005. – 1728 s.
12. Weiner B. Modest Proposal : Bring Back the Inquisition! [Elektronnyy resurs] / B. Weiner // The Crisis Papers. February 18, 2012. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays12w/proposal.htm>.
13. Weiner B. Come the Revolution : Are We There Yet? [Elektronnyy resurs] / B. Weiner // The Crisis Papers. August 4, 2010. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays10w/revolution.htm>.
14. Goloshchuk S. L. Kognityvno-komunikatyvni osoblyvosti sponukal'nogo dyskursu [Cognitive and Communicative Features of the Directive Discourse] / S. L. Goloshchuk // Visn. Nats. un-tu "L'viv. Politekhnika" [National University "Lviv Polytechnics" Journal]. – 2007. – № 586. – S. 56–59.
15. Tsvetkov O. Yu. Kommunikativnaia sreda pobuditel'nogo vyskazyvaniia [Communicative Environment of Impelling Statement] : diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.04 / Tsvetkov Oleg Yurievich. – Cherepovets, 2002. – 181 s.
16. Weiner B. Bush to U.N. : Screw You! [Elektronnyy resurs] / B. Weiner // The Crisis Papers. March 15, 2005. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays-w/bolton.htm>.
17. Partridge E. How to beat a fixed election. [Elektronnyy resurs] / E. Partridge // The Crisis Papers. May 11, 2004. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays/fix-ed-election.htm>.
18. Partridge E. The GOP is Certain to Win in 2006 – Unless... [Elektronnyy resurs] / E. Partridge // The Crisis Papers. July 25, 2005. – Rezhym dostupu : <http://www.crisispapers.org/essays-p/certainwin.htm>.

Матеріал надійшов до редакції 05.05. 2015 р.

Торговец Ю. И. Лексико-семантические и прагматические особенности заключительной части американского социально-политического эссе.

В статье рассматриваются семантико-прагматические особенности заключительной части текстов современного американского социально-политического эссе. Раскрыта прагматическая нагрузка заключительной части текстов социально-политического эссе и рассмотрены средства реализации основной прагматической функции – убеждения / воздействия. Выявлено, что влияние на психоэмоциональную сферу читателя осуществляется путем обращения к чувствам страха, возмущения, долга, справедливости, веры.

Ключевые слова: *социально-политическое эссе, заключительная часть, семантико-прагматические особенности, апелляция к чувствам.*

Torhovets' Yu. I. Lexical, Semantic and Pragmatic Features of the Final Part of the American Social and Political Essay.

The paper focuses on lexical, semantic and pragmatic features of the final part of the contemporary American social and political essay. The research also highlights the means of implementation of the main pragmatic function – persuasion / influence. It is found out that the impact on the reader's psychological and emotional spheres is carried out by referring to the feelings of fear, resentment, duty, justice and faith. It should be mentioned that texts of the social political essay are characterized by the addresser's critical relationship to described facts and events, as social and political issues, highlighted in works, are evaluated by the author as negative, demanding changes. Thus the main pragmatic influence of the final part of the contemporary American social and political essay is in the effect intensification after reading the essay and the appeal to decisive actions on the part of representatives of the American society, belonging to the middle class and rejecting the current social-political situation.

Key words: *social and political essay, final part, semantic and pragmatic features, feelings.*